

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA SMULKIESIEMS ŪKIAMS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ, TAIKOMŲ NUO 2018 METŲ, PATVIRTINIMO

2018 m. kovo 23 d. Nr. 3D-177

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 9.2 ir 9.10 papunkčiais, atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gegužės 14 d. Europos Komisijos ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/825 (OL 2017 L 129, p. 1), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2016/1997 (OL 2016 L 308, p. 5), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2015/1367 (OL 2015 L 211, p. 7), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir

žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), 2017 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/825 (OL 2017 L 129, p. 1), nuostatas, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2017 m. vasario 14 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2017)1167, ir siekdamas, kad būtų efektyviai panaudotos EŽŪFKP lėšos,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama smulkiesiems ūkiams“ įgyvendinimo taisyklės, taikomas nuo 2018 metų (pridedama).

Žemės ūkio ministras

Bronius Markauskas

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2018 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. 3D-177

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA SMULKIESIEMS
ŪKIAMS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS, TAIKOMOS NUO 2018 METŲ**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos (toliau – Programa) priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama smulkiesiems ūkiams“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos nuo 2018 metų (toliau – Taisyklės), parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas reglamentas (EB) 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gegužės 14 d. Europos Komisijos ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/825 (OL 2017 L 129, p. 1), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/1997 (OL 2016 L 308, p. 5), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2015/1367 (OL 2015 L 211, p. 7), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/825 (OL 2017 L 129, p. 1), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2017 m. vasario 14 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2017)1167, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m.

liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 programos įgyvendinimą, paskyrimo“ bei atsižvelgiant į Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės).

2. Šios taisyklės nustato paramos teikimo ir administravimo tvarką pagal Programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama smulkiesiems ūkiams“ (toliau – priemonės veiklos sritis). Taisyklės taikomos pareiškėjams, rengiantiems ir teikiantiems paramos paraiškas, paramos gavėjams, įgyvendinantiems verslo planus, taip pat institucijoms, atliekančioms paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą. Paramos teikimo ir administravimo tvarka, kurios nereglamentuoja Taisyklės, nustatyta Administravimo taisyklėse.

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

3.1. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

3.2. **Mokėjimo agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Mišrusis ūkis** – ūkis, kurio pajamos, įgyvendinus verslo planą, gaunamos iš daugiau nei vieno žemės ūkio sektoriaus.

4.2. **Paramos teikimo laikotarpis** – ne ilgesnis kaip 5 metų laikotarpis nuo sprendimo skirti paramą priėmimo iki galutinio lėšų išmokėjimo dienos.

4.3. **Produkcijos standartine verte išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis** – piniginiiais vienetais išreikštas rodiklis, kuriuo apibūdinamas žemės ūkio valdos dydis ir kuris yra lygus valdos visos produkcijos standartinės vertės ir valdos pajamų, gautų už paslaugas žemės ūkiui, sumai.

4.4. **Projekto bendrosios išlaidos** (toliau – bendrosios išlaidos) – rengiant ir įgyvendinant projektą patiriamos išlaidos: atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant galimybių studijų, verslo planų (veiklos ir (arba) projektų aprašų) ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos skiriamos nekilnojamajam turtui statyti ir (arba) įsigyti, įskaitant ilgalaikę nuomą, ir gerinti, naujiems įrenginiams ir įrangai, įskaitant techniką, pirkti ir (arba) išperkamajai nuomai, taip pat šio projekto viešinimo išlaidos.

4.5. **Specializuotas ūkis** – ūkis, kurio pajamos iš kurio nors žemės ūkio sektoriaus, įgyvendinus verslo planą, sudaro daugiau kaip 50 proc. visų ūkio veiklos pajamų.

4.6. **Verslo planas** – dokumentas, kuriame techniniu, finansiniu, ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos atžvilgiu pagrindžiami investavimo tikslai, nurodomi projekte numatytoms investicijoms atlikti reikalingi ištekliai ir terminai.

4.7. **Verslo plano įgyvendinimo pradžia** – data, kai paramos gavėjas, pradėdamas įgyvendinti verslo planą, t. y. padaręs investiciją ir (arba) sudaręs sutartį dėl paslaugos gavimo, raštu apie tai informuoja Mokėjimo agentūrą.

4.8. **Verslo plano kontrolės laikotarpis** – trejų metų laikotarpis nuo paskutinio paramos išmokėjimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi paramos paraiškoje ir verslo plane numatytų įsipareigojimų.

4.9. **Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema** (toliau – ŽŪMIS) – prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

4.10. **Žemės ūkio valda** (toliau – valda) – žemės ūkio veiklos ar alternatyviosios veiklos subjekto plėtojamos žemės ūkio veiklos ir (arba) alternatyviosios veiklos gamybos vienetų visuma, susijusi bendrais teisiniais, techniniais ir ekonominiais santykiais.

4.11. **Žemės ūkio veikla** – veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą, savos gamybos žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ar ne maisto produktų realizavimą, pripažinto žemės ūkio kooperatyvo iš savo narių jų ūkiuose pagamintų ar išaugintų žemės ūkio produktų supirkimą ir realizavimą, iš savo narių supirktų žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ir ne maisto produktų realizavimą ir (arba) geros agrarinės ir aplinkosauginės žemės būklės palaikymą.

5. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Programoje, Administravimo taisyklėse, Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme.

III SKYRIUS

PRIORITETAI, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSINIAI TIKSLAI

6. Prioritetas – visuose regionuose didinti visų žemės ūkio veiklų gyvybingumą ir konkurencingumą, taip pat skatinti inovacines ūkių technologijas.

7. Tikslinė sritis – efektyvesnis ūkininkavimas modernizuojant ūkius, užsiimant prekyne gamyba bei konkuruojant rinkoje, didinant smulkiųjų ūkių ekonominį gyvybingumą.

8. Kompleksiniai tikslai:

8.1. inovacijų kūrimas, diegimas ir sklaida;

8.2. aplinkos išsaugojimas ir tvari plėtra;

8.3. klimato kaitos švelninimas.

IV SKYRIUS REMIAMA VEIKLA

9. Pagal priemonės veiklos sritį remiama tokia veikla: žemės ūkio produktų gamyba, žemės ūkio produktų (pagamintų (išaugintų) valdoje) perdirbimas ir tiekimas rinkai.

V SKYRIUS GALIMI PAREIŠKĖJAI

10. Pareiškėjai gali būti fiziniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio veikla ir iki paramos paraiškos pateikimo dienos įregistravę savo vardu valdą (kaip valdos valdytojai) ir ūkininko ūkį teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Paramos besikreipiantys asmenys turi būti ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus.

12. Paramos paraiškos, kurias teikia pareiškėjas kartu su partneriais, nepriimamos.

13. Jei pareiškėjas mirė po paramos paraiškos pateikimo, paramos paraiška išregistruojama. Tuo atveju, jei paramos gavėjas mirė po sprendimo skirti paramą priėmimo ir nekilnojamas turtas (statinys), į kurį investuojama, priklauso pareiškėjo sutuoktiniui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui nuosavybės teise, arba pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise, paramos paraiška gali būti išregistruojama tik gavus sutuoktinio sutikimą. Jei sutuoktinis nesutinka su paramos paraiškos išregistravimu, jis paramos gavėjo įsipareigojimus galėtų perimti ir tęsti veiklą tik su sąlyga, jei atitiks pareiškėjo tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus bei pareiškėjui taikytus projektų atrankos kriterijus įsipareigojimų perėmimo metu.

14. Paramos gavėjui mirus arba esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms, suderinus su Mokėjimo agentūra ir pateikus Mokėjimo agentūrai rašytinį prašymą dėl įsipareigojimų perėmimo, paramos gavėjo prisiimti įsipareigojimai po sprendimo skirti paramą priėmimo gali būti perduoti ir parama mokama asmeniui, perimančiam paramos gavėjo įsipareigojimus ir tęsiančiam veiklą, jei jis įsipareigojimų perėmimo metu atitiks pareiškėjo tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus, taip pat ir projektų atrankos kriterijus.

15. Paramos gavėjas įgaliojimą veikti jo vardu kitam asmeniui gali suteikti tik iškilus nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms.

16. Nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybės turi būti pagrįstos dokumentais.

VI SKYRIUS TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

17. Paramos paraiškos tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis,

viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Mokėjimo agentūros paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi nuo viešuosiuose registruose esančių duomenų, vadovaujamas registru duomenimis.

18. Pareiškėjas laikomas tinkamu gauti paramą, jei atitinka šias tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus:

18.1. paramos paraišką teikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju Taisyklių V skyriuje;

18.2. projektas atitinka Taisyklių III skyriuje nurodytą prioritetą, tikslinę sritį ir prisideda prie bent vieno kompleksinio tikslo įgyvendinimo;

18.3. pareiškėjo pateikto verslo plano veikla ir išlaidos yra susijusios su remiama priemonės veikla, nurodyta Taisyklių IV skyriuje bent viename žemės ūkio sektoriuje;

18.4. pareiškėjas užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos pagal bendrosios žemės ūkio politikos I ramsčio priemonės iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų. Ši nuostata netaikoma naudotiems traktoriams, kuriems įsigyti taikomos sąlygos, nurodytos Taisyklių 35.2 papunktyje;

18.5. parama teikiama pareiškėjui, kuris bent paskutiniais metais prieš pateikiant paramos paraišką deklaruoja pasėlius ir (arba) registruoja ūkinius gyvūnus pagal Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklinimo ir apskaitos tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-234 „Dėl Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklinimo ir apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir kurio produkcijos standartine verte išreikštas valdos ekonominis dydis paramos paraiškos pateikimo dieną yra ne mažesnis kaip 4 000 Eur ir ne didesnis kaip 7 999 Eur. Valdos ekonominis dydis skaičiuojamas pagal Produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 3D-382 „Dėl Produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Produkcijos standartine verte išreikštas valdos ekonominis dydis, paramos paraiškos pateikimo dienos duomenimis, nustatomas:

18.5.1. kai paramos paraiškos teikiamos einamųjų metų pirmąjį pusmetį, t. y. laikotarpiu nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki einamųjų metų birželio 30 d., pagal VĮ Žemės ūkio duomenų centro (toliau – Centras) už praėjusių metų laikotarpį, prasidedantį nuo sausio 1 d. ir pasibaigiantį gruodžio 31 d., apskaičiuotą valdos ekonominį dydį einamųjų metų sausio 1 d., kuris Centro duomenų bazėje skelbiamas einamųjų metų sausio 30 d.;

18.5.2. kai paramos paraiškos teikiamos einamųjų metų antrąjį pusmetį, t. y. laikotarpiu nuo einamųjų metų liepos 1 d. iki einamųjų metų gruodžio 31 d., pagal Centro už

laikotarpį, prasidedantį praėjusių metų liepos 1 d. ir pasibaigiantį einamųjų metų birželio 30 d., apskaičiuotą valdos ekonominį dydį einamųjų metų liepos 1 d., kuris Centro duomenų bazėje skelbiamas einamųjų metų rugpjūčio 31 d.;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-745](#), 2022-11-30, paskelbta TAR 2022-11-30, i. k. 2022-24329

18.6. pareiškėjas atitinka mažos arba labai mažos įmonės sąlygas, nustatytas Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme;

18.7. nekilnojamasis turtas (statinys, žemė po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais), į kurį investuojama, gali priklausyti pareiškėjui, pareiškėjo sutuoktiniui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui bendrosios jungtinės nuosavybės teise, arba bendrosios dalinės nuosavybės teise, kai naudojimo nekilnojamuoju turtu tvarka nustatyta notariškai patvirtintoje sutartyje ir pareiškėjas investuoja į savo dalį. Tokiu atveju, kai nekilnojamasis turtas (statinys, žemė po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais), į kurį investuojama, priklauso pareiškėjo sutuoktiniui asmeninės nuosavybės teise, pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausančią nekilnojamąjį turtą (statinį, žemę po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais) ir vykdyti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip 8 metus nuo sprendimo skirti paramą priėmimo. Statiniai ir žemė po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais pareiškėjo gali būti nuomojami arba kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimas jais ne trumpesniau kaip 8 metų laikotarpiui nuo paramos paraiškos pateikimo dienos. Jei statiniai ir žemė po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais yra valdomi nuomos, panaudos ar kitais pagrindais, nuomos, panaudos sutartys turi būti įregistruotos VĮ Registrų centre. Nuomos, panaudos sutartyje ar kitais pagrindais naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose turi būti aptarta statybų galimybė (jei numatoma statyti statinius, atlikti kapitalinį remontą ar rekonstrukcijos darbus). Atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu, kai pareiškėjas numato investuoti į įgytą nekilnojamąjį turtą, tačiau paramos paraiškos pateikimo dieną ir paramos paraiškos vertinimo metu dėl objektyvių priežasčių dar vyksta šio turto nuosavybės teisės registravimo procesas arba nuomos, panaudos sutartyse nėra aptarta statybos galimybė. Teisinį disponavimą į valdomą turtą pareiškėjas turi užtikrinti iki paramos paraiškos vertinimo pabaigos;

18.8. kai pagal teisės aktų reikalavimus pareiškėjo verslo plane numatytiems statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ar infrastruktūros įrengimo darbams vykdyti yra privalomas statybą leidžiantis dokumentas, kartu su paramos paraiška pateikiamas statinio projektas (pateikiamos statinio techninio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, konstrukcijų, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ar supaprastintas projektas, bei statybą leidžiantis dokumentas, skaičiuojamosios kainos dalies ekspertizės aktas, parengtas įstaigos, turinčios

teisę užsiimti šia veikla. Jei pirmiau nurodyti dokumentai su paramos paraiška nepateikiami, jie turi būti pateikti iki verslo plano įgyvendinimo pradžios, o su paramos paraiška turi būti pateikti projektiniai pasiūlymai (aiškinamasis raštas, sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, vaizdinė informacija) su statybos vertės skaičiavimais. Kai pagal teisės aktų reikalavimus statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas, su paramos paraiška turi būti pateikti kiti bendrieji projektiniai dokumentai (aiškinamasis raštas, sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, statybos vertės skaičiavimai);

18.9. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas). Atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

18.10. pateiktas verslo planas, parengtas pagal Taisyklių 2 priede nustatytą formą. Verslo plano įgyvendinimo pabaiga turi sutapti su finansinių metų pabaiga. Pareiškėjas verslo plane numato, per kiek metų planuoja jį įgyvendinti. Verslo plane:

18.10.1. pateikiama valdos situacijos analizė;

18.10.2. pateikiama detali informacija apie planuojamas įgyvendinti veiklas, investicijas ir laikotarpius;

18.10.3. nurodomi planuojami ūkio ekonominio gyvybingumo rodikliai (kaip nurodyta Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklės), ir priežiūros rodikliai;

18.11. pareiškėjas užtikrina, kad verslo planą pradės įgyvendinti per 9 mėn. nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos;

18.12. parama teikiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktų (išskyrus žvejybos ir akvakultūros produktus) gamybai ir valdoje pagamintiems produktams perdirbti. Perdirbimo proceso metu gautas galutinis produktas turi būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktas;

18.13. investicijos atitinka darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“ ir Elektrotechnikos gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame

Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 4-314 „Dėl Elektrotechnikos gaminių saugos techninio reglamento patvirtinimo“ (kai taikoma);

18.14. investicijos atitinka Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms taikomi tokie reikalavimai. Vertinimo išvadą dėl investicijų atitikties Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Mokėjimo agentūros prašymu;

18.15. planuojamos ūkinės veiklos poveikis aplinkai įvertinamas iki paramos paraiškos pateikimo vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatomis. Atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

18.16. parama neteikiama, jei remiantis Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 „Dėl Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikos patvirtinimo“, nustatoma, kad pareiškėjas ar paramos gavėjas galimai neteisėtai sukūrė tokiai paramai gauti reikalingas sąlygas;

18.17. parama neteikiama finansinių sunkumų turinčiam pareiškėjui (pareiškėjas bankrutuoja arba yra likviduojamas);

18.18. parama neteikiama pareiškėjams, kurių verslo planas įgyvendinamas ne Lietuvos Respublikos teritorijoje.

VII SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

19. Pareiškėjas prisiima šiuos įsipareigojimus:

19.1. pradėti įgyvendinti verslo planą per 9 mėn. nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos. Paramos gavėjas, pradėjęs įgyvendinti verslo planą, raštu apie tai informuoja Mokėjimo agentūrą, pridėdamas dokumentus (investicijos įsigijimo dokumentus arba sutartį dėl paslaugų teikimo), kuriais pagrindžiama verslo plano įgyvendinimo pradžia. Verslo plano įgyvendinimo pradžia nėra laikomas konsultacijų verslo plano įgyvendinimo ir administravimo klausimais ir kitų bendrųjų išlaidų kategorijai priskirtinų išlaidų pirkimo–pardavimo, paslaugų teikimo sutarčių sudarymas;

19.2. apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos, jei turtas įsigytas po paramos paraiškos pateikimo iki sprendimo skirti paramą priėmimo (tuo atveju, jei turtas įsigyjamas po sprendimo skirti paramą priėmimo, nuo priėmimo–perdavimo akto pasirašymo dienos) iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos (didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų verslo plano įgyvendinimo laikotarpiu, o įgyvendinus verslo planą –

likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas). Draudimas privalomas ir tuo atveju, kai realizavus, suvartojus ar netekus už paramos lėšas įsigyto biologinio turto, atkuriamas buvęs biologinio turto vienetų skaičius. Reikalavimas netaikomas, jei pareiškėjas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nėra galimybių ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šio fakto patvirtinimo oficialius skirtingų draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus. Įvykus draudžiamajam įvykiui, kurio metu buvo sugadintas ar sunaikintas paramos lėšomis įsigytas ar sukurtas turtas, paramos gavėjas įsipareigoja atstatyti turtą ne mažesne negu atkuriamąja verte ir ne mažesnių techninių parametrų;

19.3. nekeisti verslo plano įgyvendinimo vietos (ūkininko teisėtai valdomos žemės visuma, įskaitant ir po paramos paraiškos pateikimo teisėtai valdomus žemės sklypus) ir sąlygų (numatyta žemės ūkio veikla turi būti vykdoma visu verslo plano įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu), neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto, išskyrus biologinį turtą, nuo sprendimo skirti paramą priėmimo iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos.

19.4. įkeisti už paramos lėšas įgytą turtą paskolos grąžinimui užtikrinti finansų įmonei, kuri suteikė paskolą verslo planui įgyvendinti, tik gavęs Mokėjimo agentūros leidimą, jei toks įkeitimas būtinas;

19.5. ne vėliau kaip nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus (pagal Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1333 „Dėl Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“, arba vadovaujantis Ūkininko ūkio veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo supaprastintąja apskaitos sistema rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. gegužės 11 d. įsakymu Nr. 3D-266 „Dėl Ūkininko ūkio veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo supaprastintąja apskaitos sistema rekomendacijų patvirtinimo“, arba Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejetainė apskaitos sistema rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 3D-491 „Dėl Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejetainė apskaitos sistema rekomendacijų patvirtinimo“);

19.6. užtikrinti, kad įsigytos investicijos, įgyvendinus verslo planą, atitiks Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms taikomi tokie reikalavimai. Pažymą apie įsigytų investicijų atitiktį arba neatitiktį Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Mokėjimo agentūros prašymu;

19.7. viešinti paramą, vadovaudamasis Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – viešinimo taisyklės);

19.8. užtikrinti, kad produkcijos standartine verte išreikštas valdos ekonominis dydis nuo sprendimo skirti paramą priėmimo iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos bus didesnis kaip 4 000 Eur;

19.9. užtikrinti, kad produkcijos standartine verte išreikštas valdos ekonominis dydis, įgyvendinus verslo planą ir verslo plano kontrolės laikotarpį, padidės ne mažiau kaip 20 proc. Jis nustatomas pagal Centro už paskutinių verslo plano įgyvendinimo metų laikotarpį, prasidedantį nuo sausio 1 d. ir pasibaigiantį gruodžio 31 d., apskaičiuotą valdos ekonominį dydį einamųjų metų sausio 1 d.;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-745](#), 2022-11-30, paskelbta TAR 2022-11-30, i. k. 2022-24329

19.10. užtikrinti, kad, įgyvendinus verslo planą, ūkis atitiks ekonominio gyvybingumo kriterijus, kaip nurodyta Ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse;

19.11. įgyvendinus verslo planą pasiekti ir iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos išlaikyti paramos paraiškoje pagal verslo planą numatytus projekto priežiūros rodiklius;

19.12. įgyvendinti suplanuotą ir Mokėjimo agentūrai pateiktą verslo planą;

19.13. laiku pateikti mokėjimo prašymą ir reikiamus priedus.

VIII SKYRIUS PARAMOS DYDIS

20. Paramos suma – 15 tūkst. Eur be pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) vienam paramos gavėjui (išskyrus atvejus, kai prašoma mažesnės paramos sumos).

21. Parama skiriama verslo planui įgyvendinti.

22. Paramos gavėjas privalo investuoti visą paramos sumą, numatytą paramos paraiškoje ir verslo plane.

23. Paramos teikimo laikotarpis negali būti ilgesnis kaip 5 metai.

24. Parama išmokama dviem dalinėmis išmokomis. Pirmoji išmokos dalis, sudaranti 80 proc. visos išmokos sumos, paramos gavėjui išmokama po sprendimo skirti paramą priėmimo (be mokėjimo prašymo pateikimo). Paskutinė 20 proc. išmokos dalis mokama kitais metais po verslo plano tinkamo įgyvendinimo.

25. Verslo planas laikomas tinkamai įgyvendintu, jei:

25.1. produkcijos standartine verte išreikštas valdos ekonominis dydis padidintas ne mažiau kaip 20 proc., kaip nurodyta Taisyklių 19.9 papunktyje;

25.2. įgyvendintos suplanuotos investicijos, pasiekti verslo plane numatyti veiklos plėtros tikslai bei ne mažesnė kaip 2 proc. grynojo pelningumo rodiklio reikšmė, kaip nustatyta Ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse.

26. Pareiškėjas, paramos gavėjas verslo plano įgyvendinimo laikotarpiu tuo pačiu metu negali įgyvendinti projektų pagal kitas investicines Programos priemones ir (arba) priemonių veiklos sritis.

27. Paramos pagal kitas investicines Programos priemones galima kreiptis tik pasibaigus verslo plano įgyvendinimo laikotarpiui, t. y. ne anksčiau kaip pateikus mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą (netaikoma Programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos srities „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą“ veiklai „Asbestinių stogų dangos keitimas“ ir priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sričiai „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-210](#), 2019-04-09, paskelbta TAR 2019-04-10, i. k. 2019-05859

IX SKYRIUS

TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

28. Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos verslo plane numatytai veiklai vykdyti (verslo planui įgyvendinti) skirtos išlaidos.

29. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos (ši sąlyga netaikoma Taisyklių 35.2, 35.9 ir 35.10 papunkčiuose nurodytoms tinkamų finansuoti išlaidų kategorijoms), atitinkančios Taisyklių 18.13 ir 18.14 papunkčiuose nurodytus reikalavimus, kai investicijoms tokie reikalavimai taikomi. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamos finansuoti ir verslo planui įgyvendinti būtinos išlaidos, skirtos Taisyklių 9 punkte nurodytoms veikloms vykdyti, ir ne daugiau nei numatytas paramos dydis. Tinkamos finansuoti išlaidos paramos paraiškoje turi būti priskirtos prie išlaidų kategorijų.

30. Tinkamų finansuoti išlaidų kainai pagrįsti kartu su paramos paraiška turi būti pateikti trys skirtingų tiekėjų komerciniai pasiūlymai (su lygiaverčiais (gali skirtis ne daugiau kaip 10 procentų, lyginant su mažiausios kainos pasiūlyme nurodytais

parametrais) išlaidų pagrindines technines savybes apibūdinančiais techniniais parametrais), kuriais pagrindžiama visa prašoma paramos suma, o tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma pagal mažiausią pasiūlytą kainą, neviršijančią vidutinių rinkos kainų).

31. Tuo atveju, kai pateiktuose komerciniuose pasiūlymuose nurodyta prekės, paslaugos, darbų kaina yra 10 proc. didesnė nei analogiškos rinkoje egzistuojančios prekės, paslaugos ar darbų vidutinė rinkos kaina, atliekami Administravimo taisyklių 69 punkte nurodyti veiksmai.

32. Perkant prekes, paslaugas, kurių vertė nesiekia 58 000 Eur be PVM, ar perkant darbus – nesiekia 145 000 Eur be PVM (išskyrus atvejus, kai vadovaujantis Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-924 „Dėl Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatas reikia atlikti pirkimų procedūrą), mažiausią kainą nurodančio komercinio pasiūlymo konkretūs pagrindines technines savybes apibūdinantys techniniai parametrai, markė ir modelis bus įrašomi į sprendimą dėl paramos skyrimo.

33. Jei pareiškėjas patyrė bendrųjų išlaidų, pirkimų dokumentų kopijas jis turi pateikti kartu su paramos paraiška.

34. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

34.1. realiai suplanuotos, pagrįstos ir neviršijančios atitinkamų prekių, paslaugų, darbų rinkoje vidutinės kainos, būtinos verslo planui įgyvendinti ir numatytos verslo plane;

34.2. patirtos (t. y. apmokėtos) po paramos paraiškos pateikimo dienos, išskyrus bendrąsias išlaidas. Tačiau šios išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama verslo planui įgyvendinti neskiriama arba išlaidos nėra susijusios su verslo plano įgyvendinimu ir nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąraše pagal šių Taisyklių 35 punktą, arba jei jos padarytos nesilaikant pirkimo procedūrų, nustatytų teisės aktuose, jei tokios procedūros turi būti taikomos;

34.3. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu ir kurios yra patirtos ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos;

34.4. faktiškai padarytos ir į paramos gavėjo apskaitą įtrauktos išlaidos, pagrįstos dokumentų originalais arba nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis;

34.5. finansinės nuomos (lizingo) būdu įsigyjamas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos. Įsigyjamo turto dalis, pagal finansinės

nuomos (lizingo) sutartį, neapmokėta iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos, paramos lėšomis nefinansuojama;

34.6. jei įsigyjama teisės aktų nustatyta tvarka privaloma registruoti nauja žemės ūkio technika ar transporto priemonės, nurodytos Taisyklių 35.1 papunktyje, buvo įregistruotos juridinio asmens, vykdančio žemės ūkio technikos ar transporto priemonių pardavimo veiklą, vardu, pareiškėjas turi pateikti to juridinio asmens rašytinį patvirtinimą, kad žemės ūkio technika ar transporto priemonė nebuvo eksploatuota.

35. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

35.1. nauja žemės ūkio technika ir nauja žemės ūkio įranga (prie įrangos kategorijos negali būti priskirtos jokios transporto priemonės, nurodytos Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“ (toliau – Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimai). Žemės ūkio įranga laikoma įranga, susijusi su žemės ūkio produktų gamyba. Prie žemės ūkio įrangos kategorijos nepriskiriama įvairi įranga, kuri iš dalies gali būti naudojama ir žemės ūkio gamyboje, tačiau yra pagaminta įvairioms ūkio šakų arba kitoms reikmėms (pavyzdžiui, kuro talpyklos, elektros generatoriai ir pan.);

35.2. naudoti traktoriai, senesni kaip 7 metų, kurie turi galiojančią privalomąją techninę apžiūrą ir kuriems finansuoti prašoma paramos, nėra ir nebus finansuojami iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų;

35.3. nauji technologiniai įrenginiai;

35.4. nauja kompiuterinė ir programinė įranga, susijusi su įsigijamos įrangos ar technologinio proceso valdymu, skirta verslo plano reikmėms;

35.5. naujos N ir O kategorijų bazinės komplektacijos transporto priemonės, kaip nurodyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose (parama įsigyti N₁ klasės transporto priemonę kroviniams vežti teikiama tuo atveju, kai joje yra 2 arba 3 sėdimosios vietos ir pertvara atskirtas be langų krovinių skyrius);

35.6. verslo plane numatyta veikla vykdyti skirtą naujų pastatų ir (arba) statinių statyba, rekonstrukcija ar kapitalinis remontas (verslo plane numatyta veikla vykdyti skirtą būtinų pastatų, statinių statybą, rekonstrukciją atliekant ūkio būdu, finansuojamas tik naujų statybinių medžiagų įsigijimas);

35.7. naujos statybinės medžiagos;

35.8. infrastruktūra ūkininko valdoje, jei ji susijusi su remiama veikla ir skirta tik ūkininko ūkio reikmėms;

35.9. ūkinių gyvūnų įsigijimas (vertė nustatoma vadovaujantis biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos normatyvinėmis kainomis, patvirtintomis žemės ūkio ministro įsakymu prieš paraiškų teikimą);

35.10. daugiamečių augalų įsigijimas ir jų sodinimo darbai (rangos būdu). Žemės ūkio naudmenos (toliau – ŽŪN), kuriose bus sodinami šie įsigyti augalai, turi priklausyti pareiškėjui nuosavybės teise ir (arba) gali būti nuomojamos, valdomos panaudos ar kitais pagrindais nuo paramos paraiškos pateikimo dienos ne trumpesniam kaip 8 metų laikotarpiui. Jei ŽŪN yra valdomos nuomos, panaudos ar kitais pagrindais, nuomos, panaudos sutartys, paramos paraiškos pateikimo dienos duomenimis, turi būti įregistruotos VĮ Registrų centre. Kai įveisiamas naujas vaismedžių ir (arba) vaiskrūmių sodas, nuomos, panaudos ar kitais pagrindais naudojamų ŽŪN valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose turi būti aptarta naujo sodo įveisimo galimybė. Nuomos, panaudos ar kitais pagrindais naudojamų ŽŪN valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose sodo įveisimo galimybė gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

35.11. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali būti ne daugiau kaip 10 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų vertės be PVM ir ne didesnė kaip 500 Eur (penki šimtai eurų), įskaitant viešinimo išlaidas, kurios turi atitikti reikalavimus, nustatytus viešinimo taisyklėse.

36. Netinkamos finansuoti išlaidos:

36.1. išlaidos (investicijos) nenumatytos verslo plane, nesusijusios su verslo plano įgyvendinimu ir (arba) remiama veikla ir neįvardytos Taisyklių 35 punkte;

36.2. trumpalaikis turtas, išskyrus statybines medžiagas;

36.3. investicijos, už kurias paramos gavėjas atsiskaitė su tiekėjais ne per finansines institucijas;

36.4. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas, nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų teisės aktuose;

36.5. išlaidos, susijusios su finansinės nuomos (lizingo) sutartimi, pavyzdžiui, nuomotojo pelnas, palūkanų refinansavimo, pridėtinės išlaidos, draudimo įmokos;

36.6. žemės ūkio gamybos teisių ir teisių į išmokas įsigijimo išlaidos;

36.7. žemės įsigijimo išlaidos;

36.8. ilgalaikis turtas, kurio valdymo (naudojimo) teisę pareiškėjui apribota (turtas areštuotas);

36.9. išlaidos, susijusios su kalėdinių eglių auginimu;

36.10. N₁G kategorijos transporto priemonės;

36.11. vienmečių augalų įsigijimo ir tų augalų sodinimo išlaidos;

36.12. išlaidos, kurių technines savybes apibūdinantys techniniai parametrai, markė ir modelis skiriasi nuo nurodytų sprendime dėl paramos skyrimo (kai pagal teisės aktų nuostatas pirkimų procedūrų atlikti nereikia (perkant prekes, paslaugas, kurių vertė iki 58 000 Eur be PVM, ar perkant darbus – iki 145 000 Eur be PVM)).

37. Pirkimo ir (arba) importo PVM, kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

X SKYRIUS PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

38. Paramos paraiškos forma pateikiama Taisyklių 1 priede ir skelbiama Ministerijos ir Mokėjimo agentūros interneto svetainėse adresais: www.zum.lt ir www.nma.lt.

39. Paramos paraiška ir (arba) dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos ir jų priedai nepriimami.

40. Paramos paraiška ir jos priedai turi būti pateikti spausdintine forma (parengti kompiuteriu). Ranka užpildytos paramos paraiškos nepriimamos.

41. Paramos paraiškas priima iš pareiškėjų ir registruoja Mokėjimo agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritoriniai paramos administravimo skyriai adresais, nurodytais interneto svetainėje www.nma.lt. Paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) pateiktos paramos paraiškos neregistruojamos.

42. Paramos paraiška pildoma, pateikiama, registruojama ir vertinama Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

43. Paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustatoma, ar projektas tinkamas gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir galima paramos suma, suapvalinama iki sveikųjų skaičių (pagal matematines apvalinimo taisykles).

XI SKYRIUS PROJEKTŲ ATRANKA

44. Projektų atranka atliekama Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

45. Atrankos kriterijai:

45.1. kuriamas specializuotas gyvulininkystės, daržininkystės, uogininkystės, sodininkystės arba mišrusis ūkis, kurio viena iš veiklų yra gyvulininkystė, ir kurio pajamos iš gyvulininkystės veiklos, įgyvendinus verslo planą, turi sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. visų

veiklos pajamų – skiriama 15 balų (atitiktis patikrinama pagal Pažymą apie žemės ūkio veiklos subjekto praėjusių kalendorinių metų pajamas, parengtą vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 3D-66 „Dėl Žemės ūkio veiklos subjektų pajamų dalies, gaunamos iš žemės ūkio veiklos, įvertinimo metodikos patvirtinimo“. Nustatant pajamų iš minėtų sektorių dalį, į pareiškėjo veiklos pajamas neįskaičiuojamos pajamos, gautos iš paslaugų, o gautos lėšos, gaunamos įgyvendinus programas, skirtas žemės ūkiui ir kaimo plėtrai (tiesioginės išmokos, kita parama, išskyrus investicinę paramą), turi būti išskaidytos į iš gyvulininkystės ar sodininkystės, ar uogininkystės, ar daržininkystės, ar augalininkystės veiklos gautas lėšas). Tikrinama įgyvendinus verslo planą;

45.2. paramos paraiškos pateikimo metu ūkio produkcijos standartine verte išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis yra mažesnis:

45.2.1. nuo 4000 iki 4999 Eur – skiriama 20 balų;

45.2.2. nuo 5000 iki 5999 Eur – skiriama 15 balų;

45.2.3. nuo 6000 iki 6999 Eur – skiriama 10 balų;

45.2.4. nuo 7000 iki 7999 Eur – skiriami 5 balai;

45.3. pareiškėjo amžius – pareiškėjams, kurie iki paramos paraiškos pateikimo dienos yra iki 40 metų imtinai, skiriama 15 balų;

45.4. įgyvendinus verslo planą, pareiškėjo prognozuojamas produkcijos standartine verte išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis yra didesnis (tikrinama įgyvendinus verslo planą):

45.4.1. jei pareiškėjas įsipareigoja padidinti produkcijos standartine verte išreikštą žemės ūkio valdos ekonominį dydį nuo 51 proc. ir daugiau, skiriami 25 balai;

45.4.2. jei pareiškėjas įsipareigoja padidinti produkcijos standartine verte išreikštą žemės ūkio valdos ekonominį dydį nuo 21 iki 50 proc. imtinai, skiriama 15 balų;

45.5. pareiškėjo narystė kooperatyve, kuris iki paramos paraiškos pateikimo dienos yra pripažintas žemės ūkio kooperatyvu:

45.5.1. jei daugiau negu 2 metus yra pripažinto žemės ūkio kooperatyvo narys, skiriama 15 balų;

45.5.2. jei nuo 1 iki 2 metų yra pripažinto žemės ūkio kooperatyvo narys, skiriama 10 balų;

45.6. jei verslo planas įgyvendinamas vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių (pareiškėjo ūkis laikomas esančiu vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių, jei ne mažiau kaip 50 proc. jo žemės ūkio paskirties žemės ploto yra tokiose vietovėse, (pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“

įgyvendinimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 3D-245 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“), skiriama 10 balų. Vietovių, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, žemės ūkio paskirties žemės plotas, kai jis deklaruojamas, nustatomas pagal paskutinįjį prieš paramos paraiškos pateikimą deklaruotą ŽŪN plotą.

46. Privalomas mažiausias projektų atrankos balų skaičius – 35 privalomi balai. Jeigu projektų atrankos metu nustatoma, kad projektui neskirta privalomo mažiausio 35 balų skaičiaus, paramos paraiška atmetama.

47. Paramos paraiškų atrankos pirmumo eilės sudarymas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

XII SKYRIUS PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS

48. Mokėjimo agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, priima sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskystimo. Sprendimas įteisinamas Mokėjimo agentūros direktoriaus nustatyta tvarka. Apie priimtą sprendimą Mokėjimo agentūra informuoja pareiškėją per 10 darbo dienų nuo jo priėmimo Administravimo taisyklėse nustatytais būdais.

49. Mokėjimo agentūrai priėmus sprendimą skirti paramą, pareiškėjas tampa paramos gavėju. Paramos sutartis nesudaroma.

XIII SKYRIUS MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

50. Mokėjimo prašymas teikiamas ir administruojamas Administravimo taisyklėse numatyta tvarka. Paramos gavėjas mokėjimo prašymą kartu su reikiamais priedais turi pateikti per ŽŪMIS.

51. Paramos lėšos mokamos dviem dalinėmis išmokomis per ne ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą priėmimo.

52. Priėmus sprendimą skirti paramą, paramos gavėjui be mokėjimo prašymo išmokama 80 proc. paramos suma.

53. Likusi 20 proc. išmokos dalis mokama, jeigu verslo planas, kaip nustatyta Taisyklių 25 punkte, tinkamai įgyvendintas ir paramos gavėjas pateikia mokėjimo prašymą. Mokėjimo prašymas turi būti pateiktas ne vėliau kaip vasario mėnesį, pasibaigus finansiniams metams, kai verslo planas buvo įgyvendintas tinkamai. Kartu su mokėjimo prašymu, paramos gavėjas privalo pateikti išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo dokumentus, galutinę projekto

įgyvendinimo ataskaitą bei finansinių metų, kuriais buvo įgyvendintas verslo planas, finansinės atskaitomybės dokumentus.

XIV SKYRIUS SANKCIJOS

54. Netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiam) verslo planą paramos gavėjui gali būti taikomos Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – sankcijų metodika), numatytos sankcijos.

55. Priemonės veiklos sričiai taip pat papildomai, be sankcijų metodikoje nustatytų sankcijų, taikomos šios specifinės sankcijos:

55.1. visa išmokėta paramos suma susigražinama, jei:

55.1.1. verslo planas nepradėtas įgyvendinti per 9 mėn. nuo pranešimo apie sprendimą skirti paramą gavimo dienos;

55.1.2. nuo sprendimo skirti paramą priėmimo iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos nustatoma, kad produkcijos standartine verte išreikštas paramos gavėjo žemės ūkio valdos ekonominis dydis yra mažesnis kaip 4 000 Eur;

55.1.3. paramos gavėjui pateikus mokėjimo prašymą Mokėjimo agentūra nustato, kad verslo planas neįgyvendintas tinkamai, t. y. neįvykdytos Taisyklių 25.2 punkte nustatytos sąlygos;

55.2. paramos dalis susigražinama, kai įgyvendinus verslo planą produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio padidėjimas yra mažesnis kaip 20 proc. Tokiu atveju visa skirta paramos suma sumažinama tiek procentinių punktų, kiek buvo nepasiekta. Sankcija taikoma už tuos metus, kuriais nepasiektas 20 proc. produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio padidėjimas.

XV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

56. Projektų įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu priežiūra ir tikrinimas, apskundimo tvarka atliekama Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

57. Pasikeitus Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos tų teisės aktų nuostatos.

Priedų pakeitimai:

1 priedas pagal 3D-745

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-745](#), 2022-11-30, paskelbta TAR 2022-11-30, i. k. 2022-24329

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-210](#), 2019-04-09, paskelbta TAR 2019-04-10, i. k. 2019-05859

Dėl žemės ūkio ministro 2018 m. kovo 23 d. įsakymo Nr. 3D-177 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama smulkiesiems ūkiams“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2018 metų, patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-745](#), 2022-11-30, paskelbta TAR 2022-11-30, i. k. 2022-24329

Dėl žemės ūkio ministro 2018 m. kovo 23 d. įsakymo Nr. 3D-177 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama smulkiesiems ūkiams“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2018 metų, patvirtinimo“ pakeitimo